

SPCG

KANCELARIA PRAWNA

WWW.SPCG.PL

TAX

NEWSLETTER PRAWA PODATKOWEGO GRUDZIEŃ 2023

Zespół prawników praktyki prawa podatkowego w kancelarii SPCG świadczy usługi w zakresie kompleksowego doradztwa podatkowego. Sporządzamy opinie prawne w przedmiocie wykładni i stosowania przepisów prawa podatkowego. Oferujemy pomoc prawną na wszystkich etapach postępowań związanych ze zobowiązaniami podatkowymi, w tym również w postępowaniach sądoadministracyjnych.

Na bieżąco analizujemy zmiany w uregulowaniach prawnych z zakresu prawa podatkowego oraz orzecznictwo i interpretacje podatkowe. Śledzimy też przebieg prac legislacyjnych dotyczących przepisów prawa podatkowego.

W niniejszym opracowaniu prezentujemy wybrane przez nas orzecznictwo sądów administracyjnych oraz interpretacje podatkowe, a także informacje o ważniejszych wprowadzonych lub planowanych zmianach w przepisach podatkowych.

Archiwum newsletterów dostępne jest pod linkiem: <https://spcg.pl/newsletter/>

Zapraszamy również na łamy naszego bloga, na których na bieżąco podejmujemy się interpretacji przepisów prawa, przede wszystkim z perspektywy przedsiębiorców. <https://spcgblog.pl/>

NAJNOWSZE ORZECZENIA I INTERPRETACJE

PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB PRAWNYCH

- Brak możliwości zaliczenia przez bank do kosztów uzyskania przychodu wypłat na rzecz kredytobiorcy w związku z sądowym unieważnieniem umowy kredytu.

PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB FIZYCZNYCH

- Wykonywanie na rzecz spółki powtarzających się świadczeń nie daje podstawy do zryczałtowanych kosztów.
- Nieostre określenie w umowie spółki udziałów partnerów w zysku spółki nakazuje uznanie ich za równe.

PODATEK OD TOWARÓW I USŁUG

- Zbycie prawa do przyszłego przychodu z realizowanego przedsięwzięcia jest odpłatnym świadczeniem podlegającym opodatkowaniu VAT.
- Przy sprzedaży nieruchomości lub udziału w nieruchomości, również niewykorzystywanej w prowadzonej działalności gospodarczej, spółka kapitałowa działa w charakterze podatnika VAT.

NOWOŚCI LEGISLACYJNE

- Zmiany w podatku od czynności cywilnoprawnych (uPCC) od 1 stycznia 2024 r.
- Podwyżka podatków i opłat lokalnych.

NAJNOWSZE ORZECZENIA I INTERPRETACJE PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB PRAWNYCH

Brak możliwości zaliczenia przez bank do kosztów uzyskania przychodu wypłat na rzecz kredytobiorcy w związku z sądowym unieważnieniem umowy kredytu – wyrok NSA z dnia 4 grudnia 2023 r., II FSK 334/22 oraz wyroki NSA z dnia 6 grudnia 2023 r. w sprawach: II FSK 1264/23, II FSK 1442/23, II FSK 1443/23 i II FSK 1658/23.

Zapadłe na początku grudnia wyroki mają bardzo duże znaczenie dla banków udzielających kredytów powiązanych z CHF. NSA orzekł, że w przypadku prawomocnego orzeczenia przez sąd cywilny nieważności umowy kredytu wypłacane przez bank na rzecz kredytobiorcy należności nie będą mogły być zaliczone do kosztów uzyskania przychodu.

Jak stwierdził NSA, wypłaty banków związane ze stwierdzeniem nieważności umowy (do których zaliczyć należy m.in. odsetki, opłaty czy prowizje) mogą być rozpoznawane i rozliczone tylko i wyłącznie po stronie przychodów, a nie kosztów.

Jak wynika ze stanu faktycznego, jeden z banków utworzył rezerwę na zwrot należności na rzecz kredytobiorców zasądzonych w wyniku prawomocnych stwierdzeń nieważności umów kredytu przez sąd cywilny. Tego rodzaju wypłaty są dla banku kosztem ekonomicznym. W ocenie Banku, wypłaty ww. należności na rzecz kredytobiorców powinny stanowić dla banku koszt uzyskania przychodu zgodnie z art. 15 ust. 1 uCIT rozpoznawany w momencie poniesienia wydatków zgodnie z art. 15 ust. 4d uCIT.

Ze stanowiskiem tym nie zgodził się Dyrektor KIS. W ocenie organu podatkowego, stwierdzenie nieważności umowy kredytu przez sąd wywołuje skutek prawny ex tunc, czyli od chwili zawarcia umowy kredytu. Tym samym bank powinien dokonać stosownej korekty, pomniejszając wcześniej zadeklarowane przychody z tytułu umów, które następnie unieważniono, mając na uwadze przepisy o przedawnieniu zobowiązań podatkowych.

WSA w Warszawie uchylił interpretację podatkową i przyznał rację bankowi. Uznał, że stwierdzenie nieważności umowy kredytu wywołuje skutki podatkowe w chwili wydania stosownego orzeczenia przez sąd, a wypłacone przez bank należności z tego tytułu można zaliczyć do kosztów podatkowych.

Ze stanowiskiem tym nie zgodził się NSA, wskazując, że nie każdy wydatek w sensie ekonomicznym stanowi koszt podatkowy. Nieważna umowa kredytu nie wygenerowała dla banku żadnego przychodu i tym samym nie ma powiązania między ponoszonymi przez bank kosztami wynikającymi z orzeczenia o nieważności umowy a osiągnięciem przychodów zgodnie z art. 15 ust. 1 uCIT.

NAJNOWSZE ORZECZENIA I INTERPRETACJE PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB FIZYCZNYCH

Wykonywanie na rzecz spółki powtarzających się świadczeń nie daje podstawy do zryczałtowanych kosztów – wyrok WSA w Gdańsku z dnia 22 listopada 2023 r., I SA/Gd 775/23.

Osoba fizyczna jest wspólnikiem posiadającym 50 proc. udziałów w kapitale zakładowym spółki z o.o. oraz sprawującym jednocześnie funkcję prezesa zarządu. Spółka prowadzi działalność w zakresie usług księgowych, konsultingowych oraz doradczych. Nie zatrudnia ona żadnych pracowników, współpracuje natomiast z podmiotami trzecimi, które są podwykonawcami świadczonych przez nią usług. Wspólnik został zobowiązany do wykonywania na rzecz spółki powtarzających się świadczeń niepieniężnych na podstawie art. 176 KSH, polegających m.in. na comiesięcznym rozliczaniu dokumentacji księgowej spółki.

W ocenie wspólnika, otrzymywane przez niego wynagrodzenie z tytułu wykonywania powtarzających się świadczeń niepieniężnych na rzecz spółki będzie dla niego przychodem z innych źródeł, który będzie mógł pomniejszyć o zryczałtowane koszty w wysokości 20 proc., zgodnie z art. 22 ust. 9 pkt 6 uPIT. Przepis ten przewiduje 20 proc. koszty w odniesieniu do przychodów z innych źródeł, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 9 uPIT, uzyskanych na podstawie umowy, do której stosuje się przepisy prawa cywilnego dotyczące umowy zlecenia lub o dzieło.

Dyrektor KIS potwierdził, że wynagrodzenie za wykonywanie przez wspólnika powtarzających się świadczeń niepieniężnych na rzecz spółki jest przychodem z innych źródeł, o którym mowa w art. 20 ust. 1 uPIT. Stwierdził jednak, że brak jest podstaw do pomniejszania tego przychodu o zryczałtowane koszty w wysokości 20 proc., albowiem podstawą uzyskania tego przychodu jest umowa spółki (zgodnie z art. 176 KSH), a nie umowa, do której stosuje się przepisy prawa cywilnego dotyczące umowy zlecenia lub o dzieło.

WSA w Gdańsku w całości zaakceptował to stanowisko. Dodał, że treść stosunku uczestnictwa łączącego wspólnika ze spółką w oparciu o art. 176 KSH ma charakter korporacyjny, a nie cywilnoprawny, a więc nie mają do niego zastosowania przepisy Kodeksu cywilnego o umowie zlecenia.

Nieostre określenie w umowie spółki udziałów partnerów w zysku spółki nakazuje uznanie ich za równe – wyrok NSA z dnia 29 listopada 2023 r., II FSK 328/23.

Jeżeli w umowie spółki partnerskiej nieostro określono udziały poszczególnych partnerów w zysku spółki, to dla potrzeb rozliczeń podatkowych należy uznać je za równe.

Podatnik jest wspólnikiem w spółce partnerskiej. Zgodnie

NAJNOWSZE ORZECZENIA I INTERPRETACJE PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB FIZYCZNYCH cd.

z umową spółki, udział poszczególnych partnerów w zysku spółki jest proporcjonalny do wkładu wniesionego przez każdego z partnerów w jego wypracowanie. Udział partnerów w wypracowanym zysku nie został więc określony w formie stałych wartości procentowych, ale został uzależniony od ilości faktycznie włożonej przez danego partnera pracy w wypracowanie tego zysku. Zgodnie z umową spółki, również udziały poszczególnych partnerów w kosztach spółki nie są równe.

Zdaniem podatnika, dopuszczalna jest wykładnia systemowa i celowościowa art. 8 ust. 1 (dotyczącego przychodów) i ust. 2 pkt 1 (dotyczącego kosztów uzyskania przychodów) uPIT, pozwalająca odstąpić w okolicznościach faktycznych sprawy od przyjęcia, że w razie braku określenia w umowie spółki procentowo lub ułamkowo udziału w zysku spółki, udziały wszystkich partnerów (również w zakresie kosztów uzyskania przychodów) uznać należy za równe. W przypadku zaś braku przyjęcia powyższego poglądu za słuszny, część podatku przypadająca na podatnika w związku z przypisanym mu zyskiem spółki w częściach równych, którą zapłacił inny partner w wyniku zastosowania tego samego (równego) udziału w przychodach i kosztach uzyskania przychodów spółki, stanowi dla niego przychód z nieodpłatnych świadczeń z art. 11 ust. 1 uPIT.

Dyrektor KIS nie podzielił tego stanowiska. Wskazał, iż postanowienia art. 8 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 uPIT są jasne i należy do nich stosować tylko wykładnię językową. Tym samym, jeśli w umowie spółki sposób ustalania udziału w zysku spółki odniesiono do ilości pracy partnera wniesionej w wypracowanie zysku, która jest trudna do weryfikacji, to dla celów podatkowych należy przyjąć, że udziały partnerów w przychodach spółki i kosztach uzyskania przychodów są równe.

Sądy administracyjne przyznały rację organowi podatkowemu. Jak wskazała NSA, jeżeli w umowie spółki w sposób nieostry wskazano udział partnerów w zysku spółki, poprzez odniesienie do ilości pracy wniesionej przez danego partnera w jego wypracowanie, co jest trudne do wyliczenia, to dla celów podatkowych konieczne jest przyjęcie fikcji, że udział w zysku poszczególnych partnerów jest równy i w taki sposób rozliczyć przychody z tego tytułu i koszty uzyskania przychodów po stronie każdego z partnerów.

NAJNOWSZE ORZECZENIA I INTERPRETACJE PODATEK DOCHODOWY OD TOWARÓW I USŁUG

Zbycie prawa do przyszłego przychodu z realizowanego przedsięwzięcia jest odpłatnym świadczeniem podlegającym opodatkowaniu VAT – wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 21 listopada 2023 r., I SA/Wr 410/23.

Spółka zamierza realizować przedsięwzięcie polegające na finansowaniu kosztów postępowań sądowych prowadzonych przez klientów w celu dochodzenia roszczeń pieniężnych. W zamian spółka otrzymywać ma wynagrodzenie prowizyjne, ustalone od faktycznie wyegzekwowanej przez klienta kwoty roszczenia. W celu pozyskania funduszy na prowadzenie tej działalności spółka zamierza zawierać umowy z inwestorami. Na mocy takiej umowy inwestor będzie nabywać prawo do części przychodu spółki z ww. przedsięwzięcia (tj. części należnego jej wynagrodzenia prowizyjnego) za cenę stanowiącą 80 proc. jego wysokości. W przypadku nieuzyskania przez spółkę wynagrodzenia od klienta z uwagi na brak uzyskania środków od dłużnika, spółka ma wypłacać inwestorowi należne mu kwoty z własnych środków.

W ocenie spółki, zbycie za wynagrodzeniem prawa do przychodu z przedsięwzięcia nie jest czynnością opodatkowaną VAT, gdyż nie mamy do czynienia z dostawą towarów ani z wykonaniem usługi. Czynność ta ma charakter typowo inwestycyjny.

Ze stanowiskiem tym nie zgodził się Dyrektor KIS, stwierdzając, że w analizowanych okolicznościach występują elementy typowe dla świadczenia usług za wynagrodzeniem, tj. zbycie prawa do przychodu z przedsięwzięcia następuje w oparciu o umowę zobowiązaniową, a inwestora uznać należy za bezpośredniego beneficjenta tej czynności. Ponadto istnieje bezpośredni związek pomiędzy otrzymaną płatnością od inwestora a świadczeniem na jego rzecz, gdyż płatność będzie następować w zamian za to świadczenie.

WSA we Wrocławiu w całości podzielił tą argumentację, wskazując na odpłatny charakter usługi świadczonej przez podatnika VAT na rzecz kontrahenta.

NAJNOWSZE ORZECZENIA I INTERPRETACJE **PODATEK DOCHODOWY OD TOWARÓW I USŁUG cd.**

NOTATKI

Przy sprzedaży nieruchomości lub udziału w nieruchomości, również niewykorzystywanej w prowadzonej działalności gospodarczej, spółka kapitałowa działa w charakterze podatnika VAT – wyrok WSA w Gdańsku z dnia 21 listopada 2023 r., I SA/Gd 602/23.

Spółka kapitałowa dokonując sprzedaży nieruchomości lub udziału w nieruchomości działa w charakterze podatnika VAT.

Sprawa dotyczyła spółki kapitałowej będącej czynnym podatnikiem VAT, która zamierza sprzedać udział w nieruchomości nabyty w wyniku licytacji komorniczej. Sprzedaż udziału w nieruchomości planowana jest po upływie dwóch lat od daty nabycia i zasiedlenia. Nieruchomość nie jest wykorzystywana w działalności gospodarczej spółki, a z tytułu nabycia udziału w nieruchomości nie przysługiwało spółce prawo do odliczenia VAT.

W ocenie spółki, w opisanych okolicznościach sprzedaż udziału w nieruchomości nie będzie objęta uVAT. Na wypadek zaś przyjęcia, że sprzedaż ta będzie podlegać uVAT, zastosowanie znajdzie zwolnienia z podatku na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 uVAT albo art. 43 ust. 1 pkt 10a uVAT. Spółka argumentowała, że sprzedaż udziału w nieruchomości będzie związana z zarządzaniem majątkiem osobistym, a nie z działaniem podmiotów profesjonalnych zajmujących się obrotem nieruchomościami.

Dyrektor KIS uznał, że spółka kapitałowa nie ma majątku prywatnego, a nabycie udziału w nieruchomości nastąpiło w ramach prowadzonej działalności gospodarczej przez spółkę. Tym samym sprzedaż udziału w nieruchomości będzie podlegała uVAT, przy czym w analizowanym przypadku będzie ona zwolniona z opodatkowania na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 uVAT, skoro od momentu pierwszego zasiedlenia budynków znajdujących się na nieruchomości do momentu planowanej sprzedaży udziału minęło ponad dwa lata. WSA w Gdańsku w całości zaakceptował to stanowisko.

NOWOŚCI LEGISLACYJNE

Zmiany w podatku od czynności cywilnoprawnych (uPCC) od 1 stycznia 2024 r.

Od dnia 1 stycznia 2024 r. wchodzi w życie zmiany do uPCC. Do tej pory nie podlegały opodatkowaniu czynności cywilnoprawne w zakresie, w jakim są opodatkowane podatkiem od towarów i usług, z wyłączeniem umów spółek i ich zmian (art. 2 pkt 4 lit. a) uPCC). Zgodnie z nowelizacją, zasada ta nie dotyczy również umów sprzedaży, których przedmiotem jest lokal mieszkalny stanowiący odrębną nieruchomość, opodatkowanych zgodnie z art. 7a uPCC.

Dodany nowelizacją art. 7a uPCC stanowi, że w przypadku, gdy kupujący nabywa co najmniej sześciu lokali mieszkalnych stanowiących odrębne nieruchomości w jednym lub kilku budynkach wybudowanych na jednej nieruchomości gruntowej, opodatkowanych podatkiem od towarów i usług, lub udziały w tych lokalach albo nabył już co najmniej pięć takich lokali lub udziały w nich, stawka podatku od zawartej z tym samym kupującym umowy sprzedaży szóstego i każdego kolejnego takiego lokalu w tym budynku lub budynkach lub udziału w takim lokalu, wynosi 6%. Jeżeli nabycie lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość następuje na współwłasność przez kilku kupujących, powyższa reguła ma zastosowanie także wtedy, gdy chociażby jeden z kupujących był zobowiązany do uiszczenia podatku w podanej wyżej stawce.

Dodane też zostało nowe zwolnienie od podatku, a mianowicie zgodnie z art. 9 pkt 17 uPCC, zwalnia się od podatku sprzedaż, której przedmiotem jest prawo własności lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość, prawo własności

budynku mieszkalnego jednorodzinnego, spółdzielcze prawo do lokalu dotyczące lokalu mieszkalnego albo domu jednorodzinnego, jeżeli kupującym jest osoba fizyczna lub osoby fizyczne, którym w dniu sprzedaży i przed tym dniem nie przysługiwało żadne z tych praw ani udział w tych prawach, chyba że udział ten nie przekracza i nie przekraczał 50% i został nabyty w drodze dziedziczenia.

Podwyżka podatków i opłat lokalnych.

Od 1 stycznia 2024 r. wzrosną podatki i opłaty lokalne. Podwyższone zostały górne granice stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na podstawie obwieszczenia Ministra Finansów z 21 lipca 2023 r. (M.P.2023.774).

Podwyższone zostały stawki podatku od nieruchomości od gruntów oraz budynków i ich części (art. 5 ust. 1 uPiOL), stawki podatku od środków transportowych (art. 10 ust. 1 uPiOL) oraz opłat lokalnych (art. 19 ust. 1 uPiOL).

Określone też zostały nowe stawki minimalne podatku od środków transportowych - obwieszczenie Ministra Finansów z 12 października 2023 r. (M.P.2023.1132).

Autor opracowania: r.pr. Sebastian Dzieciuchowicz, Associate. Nadzór merytoryczny: adw. Agnieszka Soja, Partner.

KONTAKT

Agnieszka Soja

adwokat

Partner

E: a.soja@spcq.pl

T: +48 12 427 24 24

www.spcq.pl

Siedziba Kancelarii:

ul. Jabłonowskich 8

31-114 Kraków

T: +48 12 427 24 24

E: spcq@spcq.pl

Oddział w Warszawie:

ul. Złota 59, bud. Skylight

00-120 Warszawa

T: +48 22 244 83 00

E: warszawa@spcq.pl

Oddział w Katowicach:

ul. Warszawska 10

40-006 Katowice

T: +48 32 352 19 60

E: katowice@spcq.pl

Oddział we Wrocławiu:

ul. św. Mikołaja 7

50-125 Wrocław

T: +48 71 739 55 00

E: wroclaw@spcq.pl